

Den største corona-regning er læringstabet

Børsen den 20 mars 2025

For næsten præcist fem år siden besluttede Frederiksen-regeringen at lukke det danske samfund ned.

Det, der oprindeligt blev annonceret som en kort periode for ikke at overvælde sygehusvæsenet, blev til mere end 22 måneders disruption af samfundet. Mens forskere stadig skændes om, hvorvidt nedlukninger virker, er økonomer efterhånden ved at få solide estimater på beslutningens omkostninger.

Det gælder ikke mindst Eric Hanushek, en af verdens førende forskere på området, der sammen med sin student Bradley Strauss i en analyse fra oktober undersøger de læringstab, der skete i undervisningsvæsenet i USA og rundt om i verden.

De to Stanford-forskere peger på, at der i 2020-22 var fokus på effekten af lukningen af dele af erhvervslivet.

Men, som de understreger, "i virkeligheden vil de økonomiske konsekvenser af læringstabene overskygge andre økonomiske omkostninger" medmindre man substantielt ændrer skolerne.

Herhjemme har der primært været fokus på elevernes trivsel. Nyt notat fra Cepos viser således, at danske folkeskoleelevers trivsel er faldet på 96 pct. af skolerne.

Det i sig selv er bekymrende, men Hanushek og Strauss peger på, at eleverne også vil være fattigere resten af deres liv. I gennemsnit finder de, at den gennemsnitlige amerikanske elev, der var i skole i 2020-22 vil miste 5-6 pct. af deres samlede livstidsindkomst.

Deres manglende uddannelse vil således præge USA's økonomi fra de kommer på arbejdsmarkedet til de går på pension og indebære ca. 3 pct. lavere nationalindkomst gennem resten af det 21. århundrede.

De mindste tab finder de i Utah, mens omkostningerne er størst på 9 pct. for elever i Delaware og Oklahoma. Tabene er også ulige fordelt, da de er godt dobbelt så store for elever fra fattige kår end dem fra rige familier.

Spørgsmålet er naturligvis, i hvilket omfang de enorme amerikanske omkostninger kan generaliseres til at gælde Danmark. Et skræmmende element i Hanushek og Strauss analyse er, at de også sammenligner lande ved at bruge forskelle i den internationale Pisa-undersøgelse.

Her peger sammenligningerne på, at læringstabet mellem 2018 og 2022 var ca. det dobbelte i Danmark af det amerikanske tab. Dansk erhvervsliv er på mange måder også mere videnstungt end det amerikanske, hvilket også taler for at en rimelig vurdering af Danmarks økonomiske tab nødvendigvis må være større end de amerikanske.

Et bud på omkostningen ved de danske læringstab ender således meget ca. omkring 5 pct. af nationalindkomsten de næste årtier.

Som Hanushek og Strauss pointerer, kan giganttabene kun opvejes ved at skolerne blive dygtigere til at løfte eleverne fagligt, end de var før nedlukningerne.

En del af det danske problem er derfor, at regeringens reformer gør det stik modsatte: Ved at forsøge at presse elever til at tage fagligt svage uddannelser som epx og svække gymnasierne, sparker den på en generation, der økonomisk allerede ligger ned.

Christian Bjørnskov